

Minősítés törölve!

sz. rend. alapján

S-II/2

105
54/282/88
K. Dem. ut
07.20. vas 318.

BELÜGYMINISZTERIUM 2010 MARC 26
III/II. Csoportfőnökség

SZIGORUAN TITKOS!

...! sz. példány!

HO-11-2239188 aláírás

07/9-2612/1988 JUL 22

Tárgy: kínai és japán diplomaták
külpolitikai kérdésekről K. Szuhó P.

Bogye János r. vörgy. elvtársnak,
főcsoportfőnök-helyettes
BM III/I. Csoportfőnökség Vezetője!

L. Papp PS P.B. elo.
Tuzov ti Shy

B u d a p e s t

A moszkvai kínai nagykövetségen június 9-én rendezett összejövételre a nagykövetség belpolitikai kérdésekkel foglalkozó tanácsosa mintegy 30 diplomatát hívott meg feleséggel. Többek között jelen voltak japán, amerikai és más nyugati diplomaták. Ott volt a magyar, csehszlovák, lengyel, bolgár, román illetékes diplomata is.

A kínai és a japán érdeklődés szinte kizárólag az SZKP országos értekezlete-előkészületeire irányult.

Chikahito Harada japán I. o. titkár, aki a japán nagykövetség ázsiai ügyekkel foglalkozó szakértője és sajtóbeosztottja elmondta, hogy értékelésük szerint az SZKP vezetése nem egységes. A nézeteltérés elsősorban Gorbacsov és Ligacsov vonala között van. Érdeklődött, hogy milyen személyi változások várhatók a pártértekezleten. Megítélésük szerint Gorbacsovnak a legnagyobb gondjai a radikális gazdasági reform továbbfejlesztése területein lesznek. Bizonyos mértékben javult a japán-szovjet viszony. Kinával sokkal könnyebb a kapcsolat építése, mint a Szovjetunióval. 1988-ban Japán miniszterelnöke Kinába látogat. Ez fontos előrelépés lesz a két ország gazdasági kapcsolatainak fejlesztésében.

Japánban felfigyeltek Budapest és Szöul kapcsolatai fejlődésére. Ennek örülnek, ezt Japán támogatja. Szeretnék, ha a Szovjetunió is, esetleg magyar közvetítéssel fejlesztené kapcsolatait Dél-Koreával. Megkérdezte, hogy vásárol-e a Szovjetunió dél-koreai árukat magyar reexport útján.

Japánban a Magyarországról kialakított kép jó. Tájékozottak az MSZMP országos értekezlete eredményeiről. Japán megítélés szerint a magyar reform kedvező befolyást gyakorol a szovjet peresztrojckára is. A japán-szovjet megbékélés fő akadályai a kuri-li szigetek és Dél-Szahalin. A japán üzletemberek keresik a bekapcsolódás lehetőségét Szibéria kiaknázásában.

Zahng Gencheng kínai I. o. titkár, Xiong Yingmeng kínai II. o. titkár, valamint Zhang Yonguan kínai II. o. titkár elmondták, hogy megkülönböztetett érdeklődéssel tanulmányozzák a szovjet pártértekezlet előkészületeit. Érzékelik az SZKP-n belüli ellentéteket. Most a pártértekezlet előestéjén úgy látják, hogy Ligacsov pozíciói erősödtek. A szovjet tömegtájékoztatás vezető helyen hozta Ligacsov Togliatti-ban elmondott beszédét, amely lényegében jól tükrözte a ligacsovista fenntartásokat, a peresztrojka ligacsovi értelmezését, a piaci viszonyok tagadását stb.

A szovjet-kinai csúcstalálkozó nemsokára létrejön. Kambodzsában lassan, de előrehaladás történik. Ez az akadály ma már elháríthatónak látszik. Kína a fejlett nyugati technológia beszerzésében érdekelt. A Szovjetunióban ezt kevésbé találják meg. A kínai-szovjet árucseréforgalom alakulását akadályozza a gyenge szovjet kínálat. Egészében véve jól halad a kínai-szovjet viszony normalizálása. A két párt vezetőjének találkozója betetőzése lesz a fejlődésnek. A kínai diplomaták szerint Kína reformpolitikája radikálisabb, mint a szovjet. A szovjet-amerikai moszkvai csúcseredményeivel Kína elégedett, mert a szovjet külpolitika további megszelidülésének irányába hat. Kína üdvözli a szovjet-amerikai kapcsolatok fejlődését, mivel az mérséklő hatást gyakorol a Szovjetunióra ázsiai politikájában is.

Kína érdekelt Mihail Gorbacsov átalakítási politikája sikerében. Ugyanakkor még mindig fenntartásai vannak a Szovjetunióval szemben és kicsi a valószínűsége, hogy a kínai-szovjet viszony belátható időn belül ismét bensőségesse válik. Kínában erősen odafigyelnek a magyar reformra. Örülnek, hogy a fiatalítás politikájában is egybecseng Kína és Magyarország politikája. Kína a reformokat Magyarországon tanulta, több évvel ezelőtt, amikor még nemzetközi feltűnést keltett a kínai közgazdászok rendszeres zarándok útja Budapestre. Megítélésük szerint a pártértekezlet után Magyarország megint a nemzetközi élvonalba került és sok tapasztalatot szolgáltat a megújulás politikájában. A kínaiak nem felejtik el, hogy a magyarok elsőként nyújtottak baráti kezét Kína felé, olyan időben, amikor még fagyos volt a légkör a szovjet-kinai viszonyban is. Teljesen egyértelmű, hogy a kínai-magyar viszony hőfoka sokkal magasabb, mint a kínai-szovjet viszonyé.

Információ: ellenőrzött
Érvényességi idő: 1988. VI. 10.
Forrás: III/II-12. Osztály 40-12-3-200/88.
VII. 06-i jelentés
Megküldve intézkedésre: -
tájékoztatásra: III/I. Csfség., III/II-4. Oszt.

Budapest, 1988. július "17"

Dr. Réder Miklós r. vezérőrnagy
* főcsoportfőnök-helyettes mb

Készült: 3 pld. /1 pld.: 2 lap/
1.sz. III/I. Csfség.
2.sz. III/II-4. Oszt.
3.sz. Irattár

Készítette: VJ/TÉ.
Nytsz: 40/11-2239/88.